

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 4127/2022
16.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., Град ..., чији је пуномоћник Душан Самарџић, адвокат из ..., против тужених ББ и ВВ, обоје из ..., чији је заједнички пуномоћник Златан Куртовић, адвокат из ..., ради побијања дужникових правних радњи, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2306/21 од 21.09.2021. године и о ревизији тужиоца изјављеној против решења Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2306/21 од 02.11.2021. године, у седници одржаној 16.11.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужених изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2306/21 од 21.09.2021. године у преиначујућем делу (став други изреке).

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужиоца изјављена против решења Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2306/21 од 02.11.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сјеници П 393/20 од 05.05.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да уговор о поклону непокретности који је закључен између туженог ББ као поклонодавца и тужене ВВ као поклонопримца 06.06.2017. године и истог дана солемнизован пред Основним судом у Сјеници ОПУ-157/2017, а којим је извршено бесплатно располагање непокретностима и то катастарском парцелом број ..., место звано „ГГ“, земљиште уз зграду – објекат површине 0.04,69 ха, уписано у Лист непокретности .. КО Сјеница, нема правно дејство према тужиоцу као повериоцу дужника ББ за потраживање из решења о извршењу Основног суда у Сјеници ИИ 41/2019 од 21.02.2019. године и закључка о спровођењу извршења јавног извршитеља Мила Дурутовића из ... ИИ ../2019 од 10.06.2019. године, у делу и обиму потребним за намирење потраживања тужиоца у износу од 2.016.356,00 динара са законском затезном каматом од 12.02.2018. године до исплате, трошкова извршног поступка у износу од 36.127,00 динара и свих трошкова који настану у поступку спровођења извршења, и да се обавеже тужена ВВ да призна, трпи и дозволи спровођење извршења ради наплате потраживања тужиоца по решењу о извршењу Основног суда у Сјеници

ИИ 41/2019 од 21.02.2019. године. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован предлог тужиоца за издавање привремене мере према туженој ВВ којим је тражено да се забрани туженој да отуђи и оптерети на било који начин непокретност ближе описану у ставу првом изреке. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да накнади туженима трошкове парничног поступка у износу од 162.190,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2306/21 од 21.09.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у ставу другом изреке (решење о привременој мери). Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставовима првом и трећем изреке тако што је усвојен тужбени захтев тужиоца и утврђено да уговор о поклону непокретности који је закључен 06.06.2017. године између тужених и солемнизован истог дана пред Основним судом у Сјеници под бројем ОПУ-157/2017, којим је извршено бестеретно располагање непокретностима и то катастарском парцелом број .., место звано „ГГ“, земљиште уз зграду – објекат површине 0.04,69 ха, уписано у Лист непокретности .. КО Сјеница, не производи правно дејство према тужиоцу у делу и обиму потребном за намирење његовог потраживања према дужнику ББ у износу од 2.016.356,00 динара са законском затезном каматом од 12.12.2018. године до исплате, трошкова извршног поступка одмерених решењем о извршењу Основног суда у Сјеници ИИ 41/2019 од 21.02.2019. године у износу од 36.127,00 динара и свих трошкова који настану у поступку спровођења извршења пред јавним извршитељем, што је тужена ВВ дужна да призна, трпи и дозволи спровођење извршења ради наплате потраживања тужиоца, те су обавезани тужени да накнаде тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 232.702,50 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени су благовремено изјавили ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, побијајући је у преиначујућем делу из става другог изреке.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 18/20), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужених дозвољена, али да није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а нема ни других битних одредаба парничног поступка због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Основног суда у Крушевцу К 786/14 од 12.02.2018. године, окривљени ДД из ... и окривљени ББ из ..., овде тужени, оглашени су кривим да су извршили кривично дело преваре у односу на тужиоца као оштећеног, којем је досуђена накнада штете у износу од 2.016.356,00 динара. ДД и тужени ББ као солидарни дужници нису добровољно извршили своју обавезу накнаде штете тужиоцу, због чега је исти у својству извршног повериоца покренуо поступак извршења пред Основним судом у Сјеници, који је решењем ИИ 41/19 од 21.02.2019. године одредио извршење ради наплате новчаног потраживања тужиоца у износу од 2.016.356,00 динара са законском затезном каматом од 12.02.2018. године до исплате, трошкова извршења од 36.127,00 динара и целокупних трошкова који настану у

поступку спровођења извршења од стране јавног извршитеља. Извршни дужник, овде тужени ББ, осим предмета покућства мање вредности који су пописани као покретна имовина, нема друге покретне и непокретне имовине из које би тужилац као извршни поверилац могао наплатити своје потраживање. Извршење према ДД није могуће из разлога што је исти напустио Републику Србију, а на територији РС нема покретне ни непокретне имовине на којој се може спровести извршење. Дана 06.06.2017. године тужени ББ је као поклонодавац закључио уговор о поклону са својом мајком, овде туженом ВВ којим јој је поклатио непокретност – катастарску парцелу број .., место звано „ГГ“, земљиште уз зграду – објекат површине 0.04,69 ха. На основу уговора о поклону, солемнизованог истог дана пред Основним судом у Сјеници под бројем ОПУ-157/2017, тужена ВВ се уписала као искључиви власник предметне непокретности.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиоца за побијање правне радње дужника са образложењем да је правна радња - уговор о поклону закључен пре него што је доспело потраживање тужиоца према туженом ББ, односно да тужилац није имао утврђено потраживање по основу накнаде штете у тренутку када је тужени поклатио мајци предметну непокретност, па се не може сматрати да је постојала недопуштена побуда, односно намера поклонодавца да учињеним поклоном осујети намирење потраживања тужиоца. Поред тога, првостепени суд своју одлуку заснива на становишту да побијани уговор о поклону није ништав правни посао јер не постоје разлози за ништавост из члана 103. Закона о облигационим односима (ЗОО).

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев налазећи да су испуњени сви законски услови из чланова 280., 281., 283., 248. и 285. ЗОО за побијање предметног пуноважног уговора о поклону путем института побијања дужникових правних радњи, јер тужилац има правноснажно утврђено и доспело новчано потраживање према дужнику који му је бесплатним располагањем (поклоном) учињеним блиском сроднику-мајци нанео штету, обзиром на то да је услед предузете правне радње постао инсолвентан, односно да нема довољно средстава за испуњење тужиоцевог потраживања.

По оцени Врховног касационог суда, правилно је другостепени суд применио материјално право.

Према члану 280. став 1. и 2. Закона о облигационим односима, сваки поверилац чије је потраживање доспело за исплату и без обзира када је настало, може побијати правну радњу свог дужника која је предузета на штету повериоца. Сматра се да је правна радња предузета на штету поверилаца ако услед њеног извршења дужник нема довољно средстава за испуњење повериоцевог потраживања. Чланом 281. став 3. истог закона прописано је да се код бесплатних располагања и са њима изједначеним правним радњама сматра да је дужник знао да предузетим располагањем наноси штету повериоцима и за побијање тих радњи не захтева се да је трећем лицу то било познато или могло бити познато.

Како је дужник (тужени ББ) учињеним поклоном мајци (туженој ВВ) онемогућио тужиоца да наплати своје доспело новчано потраживање, наведени уговор је закључен на штету тужица, па је основан тужбени захтев за утврђење да је исти без правног дејства у односу на тужиоца до висине његовог потраживања. Овај бестеретни правни посао је предузет између тужиоцевог дужника и његове мајке, што значи између сродника по крви у правој линији, па постоји законска претпоставка да је

дужник знао да предузетим располагањем наноси штету повериоцу. У оваквом случају, несавесност дужника се претпоставља и поверилац не мора да је доказује, а несавесност трећег лице се ни не захтева, према одредби члана 281. став 3. ЗОО. Стога Врховни касациони суд налази да су у конкретном случају кумулативно испуњени сви законски услови за побијање дужникове правне радње (доспелост потраживања, висина потраживања, располагање дужника уговором о поклону у корист мајке као сродника у правој линији чиме је дужник доведен у ситуацију да нема довољно средстава за наплату тужиоачевог потраживања), а тужба је поднета у року од 3 године од овере бестеретног уговора у смислу члана 285. став 1. ЗОО, па су неосновани наводи ревизије да је побијана пресуда заснована на погрешној примени материјалног права.

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Решењем Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2306/21 од 02.11.2021. године, одбијен је као неоснован предлог тужиоца од 20.10.2021. године за доношење допунске пресуде.

Против правноснажног решења донетог у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП која је учињена пред другостепеним судом.

Испитујући дозвољеност ревизије у смислу члана 410. став 2. тачка 5. у вези члана 420. став 6. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиоца није дозвољена.

Чланом 420. став 1. ЗПП прописано је да странке могу да изјаве ревизију и против решења другостепеног суда којим је поступак правноснажно окончан, док је ставом 2. прописано да ревизија против решења из става 1. овог члана није дозвољена у споровима у којима не би била дозвољена ревизија против правноснажне пресуде.

Како се не ради о решењу другостепеног суда којим је поступак правноснажно окончан, при чему је донето у спору у коме је одлучено о имовинскоправном захтеву где вредност предмета спора побијаног дела (2.016.356,00 динара) не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе у смислу члана 403. став 3. ЗПП, то ревизија тужиоца није дозвољена.

Из наведених разлога, применом члана 413. у вези члана 420. став 6. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

**За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић**